

Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip akornanni oqaluttuarisaanermi pisimasut pillugit ilisimatuussutsikkut misissuisussat aqutsisussaat toqqarneqarput.

Daniel Thorleifsen (saamerleq) aamma Tenna Jensen (talerperleq)

Juni 2023-mi Naalackersuisut danskillu naalackersuisui Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip akornanni oqaluttuarisaanermi pisimasut pillugit qulaajaanissamut tunngavissiaq isumaqatigiissutigaaat. Nunat oqaluttuarisaanikkut ataqatigiissut peqatigiillutik oqaluttuarisaanermi pisimasut pillugit qulaajaanermi aqutsisuusussanik toqqaapput.

Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalackersuisoq Vivian Motzfeldt Ilinniartitaanermullu Ilisimatusarnermullu Ministeri Christina Egelund-lu 1945-p kingorna Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip akornanni oqaluttuarisaanermi pisimasut pillugit ilisimatuussutsikkut misissuisussat aqutsisussaat toqqarpaat. Daniel Thorleifsen Nunatta Katersugaasiviani Allagaateqarfianilu pisortaq aamma Tenna Jensen Ilisimatusarfimmi centerimi pisortaq toqqaapput.

Naalackersuinikkut aalajangiinerit pisimasullu pingaarnerit, Kalaallit Nunaata ineriartorneranut, Kalaallit Nunaata Danmarkillu akornanni pissutsit malunniuteqaqataasimasut imaluunniit kalaallit nunaanni innuttaasunut kinguneqartitsisimasut nassuiaanermi sammeneqassapput. Suliamut tunngavissiami nunat akunnerminni 22. juni 2023-mi isumaqatigiissutigisaani taamatut allaqqasoqarpoq.

Daniel Thorleifsen aamma Tenna Jensen tamarmik Kalaallit Nunaata aamma Danmarkip oqaluttuarisaanerannik imminnut atasunik inuiaqatigiinilu pissutsinik ilisimasaqarluartuupput. Taakku ilisimatuussutsikkut aqutsinermi, siammarterinermi kiisalu sulinermi soqutiginnittunik innuttaasunillu akuutitsinermi misilittagaqarluarnertik tunngavigalugit toqqaapput.

Daniel Thorleifsen oqaluttuarisaanermik ilisimatusartuuvoq 2005-imiillu Nunatta Katersugaasiviani Allagaateqarfianilu pisortatut atorfeqarluni. Tamanna sioqqullugu Daniel Thorleifsen ilaatigut Ilisimatusarfimmi Institutimi pisortatut atorfeqarnikuvoq.

Tenna Jensen oqaluttuarisaanermik ilisimatusartuuvoq 2021-miillu Ilisimatusarfimmi Issittumi Atugarissaanermik Ilisimatusarfimmi aqutsisutut atorfeqarluni, kiisalu 2022-mili Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfimmi Syddansk Universitetimilu misissuisuunertut inissisimalluni. Ilanngullugu Tenna Jensen aamma spiral pillugu suliamut qulaajaanermut aqutsisuvoq.

Naalagaaffinngornissamut Nunanullu allanut Naalackersuisoq Vivian Motzfeldt oqarpoq:

"Aqutsisussanik toqqaanermi oqaluttuarisaanermi qulaajaanissap aallartinnissaanut qilanaarpugut. Aqutsisussat oqaatsitsinnik, oqaluttuarisaanitsinnik ilisimatusarnermillu ilisimasaqarluartuupput aammalu piffissaq qulaajaaffigineqartussa q inuiaqatigiinni peqataaffigisimallugu".

Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Ministeri Christina Egelund ilannguppaa:

"Peqatigiilluta maanna misissuinissamut aqutsisussanik toqqaasimagatta assut nuannaarutigaara. Daniel Thorleifsen Tenna Jensenilu toqqarneqarnerasigut Kalaallit Nunaanni tungaveqarluartumik, suleqatigiinnik nukittuunik pilersitsisoqarpoq, taakkulu annertuumik ilisimatuussutsikkut suliniutinik aqutsinermik kiisalu ilisimatusarnermik siammarterinermik misilittagaqarlutik. Qulaajaanermi sulineq pingaarutilik maanna aallartivissinnaanngormat qilanaarutigaara".

Paasissutissat piviusut:

- Naalackersuinikkut aalajangiinerit pingaannerit, pisimasut pissutsillu allat, iliuusaasimasut ingerlasimanerillu Kalaallit Nunaata ineriartorneranut Kalaallit Nunaata Danmarkillu akornanni pissutsit sunnuteqarsimasut imaluunniit kalaallinut innuttaasunut kinguneqartitsisimasut nassuiaammi sammineqassapput.
- Suliat ingerlanerilu immikkut ittut, ingammik Sorsunnersuup aappaata kingorna piffissami Kalaallit Nunaata nutarterneqarnerata nalaani maannamullu pisimasut imaluunniit, suliassaqarfiit pineqartut Kalaallit Nunaata akisussaaffittut tigusimasai nassuiaammi ilaassapput. Soorlu assersuutigalugu sumi inunngorsimaneq tungavigalugu akissaasersuineri suliat ingerlanerilu, kalaallit najugaqarfiinik inuerusaaneq, 1950-1980 kalaallit meerartaasa meeravissartaarineqarneranni sulisaaseq pillugu suliat, kalaallit meeratai Danmarkimut nassiunneqartut, Danmarkimit sulisussanik tikisitsineq il. il.
- Ilisimatusarfiup aamma ilisimatuutut misissuinerimut pisortaasussat isumaqatigiissuteqareerneranniit ilisimatuutut misissuinikkut suliniutigineqartoq sapinngisamik piffissami ukiut tallimat iluanni naammassineqassaaq. Nassuiaat tamarmiisoq kalaallisut qallunaatullu tunniunneqassaaq.
- Kalaallit Nunaata Danmarkillu akornanni oqaluttuarisaanermi pissutsit nassuarneqarnerannut Danmarki katillugit 45 mio. kr.-nik aningaasaliissuteqassaaq. Aningaasaliissutit Ilisimatusarfimmi suliniutumut atortussanngortinneqarlugit Namminersorlutik Oqartussanut tunniunneqassapput.

Annertunerusumik paasisaqarusukkuit, attavissat:

Naasunguaq Beck Kristensen, naalackersuisup allattaa, e-mail: nabk@nanog.gl imaluunniit tlf. +299 533684.

Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Ministereqarfiup tusagassiuutinut oqarasuaataa: +45 72318181 imaluunniit mail: presse@ufm.dk